1)AMAÇ: Bu prosedür hastanemiz laboratuvarına adli numune olarak gelen alkol örneklerinin uygun koşul ve şartlarda çalışılması, numune sonuçlarının doğru, sağlıklı ve zamanında verilebilmesi, olası hukuki ve tıbbi sorunların önlenebilmesi için acil servis ve ilgili birimlerde uygun şekilde numune alımını sağlamak amacı ile hazırlanmıştır.

2)KAPSAM: Merkez Laboratuvarı, Acil Servis

3) KISALTMALAR:

4)TANIMLAR:

Test Numunesi: Laboratuvarda test edilmek üzere elde edilen ve analize kadar uygun koşullarda saklanan numunedir.

Şahit Numune: Test sonuçlarına yönelik herhangi bir itiraz olması durumunda doğrulama amacıyla tekrar analiz yapılmak üzere uygun koşullarda saklanan numunedir. Kan numunesi için şahit numune, farklı kaplara alınmış numunelerdir.

Numune kabul birimi: Numunelerin tıbbi laboratuvar tarafından kabul edilip, kayıt altında tutulduğu birimdir.

SORUMLULAR: Başhekim, Başhekim Yardımcısı (Laboratuvardan ve Acil Servisten sorumlu), Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü, Adli Birim, Acil Servis Uzmanları ve Acil Servis Hekimleri, Tüm Acil Servis Çalışanları, Acil Servis Sorumlusu, Biyokimya Uzmanları, Laboratuvar Teknisyenleri, Laboratuvar Sorumlu Teknisyeni.

5) SORUMLULAR: Başhekim, Başhekim Yardımcısı (Laboratuvardan ve Acil Servisten sorumlu), Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü, Adli Birim, Acil Servis Uzmanları ve Acil Servis Hekimleri, Tüm Acil Servis Çalışanları, Acil Servis Sorumlusu, Biyokimya Uzmanları, Laboratuvar Teknisyenleri, Laboratuvar Sorumlu Teknisyeni.

6)FAALİYET AKIŞI:

Kurumumuzda adli makamlar tarafından alkol ölçümü amacı ile gönderilmiş örneklerin ve vakaların örnekleri teslim alınırken aşağıdaki usul ve esaslara dikkat edilmesi gerekmektedir.

1. **“ Etanol Analizi Kan Numunesi Alma ve Teslim Tutanağı”**bulunmayan ve/veya tutanakta aşağıda yazılı bilgilerin eksik olduğu hiçbir numune teslim alınmayacaktır.

2. Etanol Analizi Kan Numunesi Alma ve Teslim Tutanağının doldurulması;

a. Kanın alındığı kurum

b. Hasta protokol numarası

c. Hasta adı soyadı

d. Kanın alındığı tarih ve saat

e. Kanı alan kişinin adı soyadı ve imzası

f. Tıbbi laboratuvara transfer bilgileri

i. Numune transferini yapan kişinin adı soyadı, sicili ve imzası

ii. Numune kabul biriminde numuneyi teslim alan kişinin adı soyadı, sicili ve imzası

g. Adli Tıp Kurumuna numune gönderileceği zaman formun en altında yer alan bölüm doldurulacaktır.

h. **“Etanol Analizi Kan Numunesi Alma ve Teslim Tutanağı”** tam doldurulmuş olacak, tam doldurulmamış formlar teslim alınmayacak, problem yaşanması durumunda sorun tutanakla kayıt altına alınarak ilgili tutanak laboratuvar sorumlu teknisyenine iletilecektir.

3. **Test İstemi:** Hekim test istemi olmadan alkol tetkiki yapılamaz. İlgili hekim tarafından test istemi

yapılmamış numunelerin laboratuvar kabulü yapılmayacaktır

4. **Numune Alımı:** Alkol analizi için kan numunesi elde edilir. Bunun için;

a. **Kimlik Doğrulaması**: Kan alınacak hastanın kimliği; fotoğraflı kimlik incelenmesi ve kendisinin (bilinci kapalı ise vasisinin/ yakınının/ tanıyanın) sözlü sorgulanması ile yapılır.

b. **Numune Almada Gözetim**: Kan numunesinin yetkili sağlık görevlisi tarafından alınması yeterlidir, ayrıca gözetim gerektirmez. Birlikte gelen kolluk kuvveti görevlisi veya diğer bir sağlık görevlisi gibi kan alımını izleyenler mevcutsa şahit olarak onay alınabilir.

c. **Cilt Dezenfeksiyonu**: Kan alınacak bölgenin çevresi, alkol içermeyen dezenfektanlar (benzalkonyum klorid (zefiran), povidon iyod (betadin) veya diğer onaylanmış sıvı dezenfektanlar)ile temizlenir ve steril kuru gazlı bez ile kurulanır. Alkol içeren dezenfektanlar (etanol, metanol, izopropanol gibi diğer organik uçucu dezenfektanlar) kullanılmaz.

d. **Numune Alım Yeri**: Hastadan standart teknikler ile venöz kan alınmalıdır. Hastaya intravenöz yolla mayi verilmesi gereken durumlarda kanın mayi verilmeyen damar yolundan (diğer koldan) veya uygulama öncesinde alınması gereklidir.

e. **Numune Kimliklendirme ve Kaydı:** Tüpler üzerinde mutlaka; kişinin adı-soyadı, T.C./protokol no, kanın alındığı hastane/laboratuvar, kanın alındığı tarih ve saatin yazılı olan etiket/barkodlar yapıştırılır. Kanın alındığı tarih ve saat sistemde kayıtlı olmalıdır.

f. Numune Sayısı ve Kabı (Tüp sayısı ve çeşidi):

i. Kurumumuzda alımı yapılan numunelere ilişkin olarak;

1. Barkodsuz, girişi yapılmamış numuneler kesinlikle kabul edilmemektedir.

2. Numune alım zamanı sisteme işlenmemiş numuneler kabul edilmemektedir. ii. **En az 3 (üç) adet** numunenin alınması yapılması zorunludur.

1. Analiz edilecek numune:

a. Bu numune kurumumuzda çalışılacak olan numunedir.

b. Örneğin en az 3 mL alınması gerekmektedir

c. Örnek **kırmız veya sarı kapaklı**, jel separatörlü (jelli) düz biyokimya tüpüne alınacaktır

d. Numune kabul biriminde numune kabul-red kriterlerine göre örnek kabulü yapılacaktır.

2. Şahit numune: 2 adet alınması zorunludur

a. İhtiyaç durumunda gönderilmek üzere saklanan numunedir

b. Numuneler ***gri kapaklı*** 10 mg/mL (%1) Sodyum Florid içeren **tüplere** alınacaktır.

c. Örneğin en az 3 mL alınması gerekmektedir

d. Numune kabul-red kriterlerine göre örnek kabulü yapılacaktır.

iii. Kurum dışında alımı yapılarak gelen numunelere ilişkin olarak;

1. Barkodsuz, girişi yapılmamış numuneler kesinlikle kabul edilmeyecektir.

2. **En az 3(üç) adet** numunenin olması yapılması zorunludur.

3. Tek veya iki numune teslimi edilmesi halinde durum ilgili Etanol Analizi Kan Numunesi Alma ve Teslim Tutanağında şerh konularak belirtilecektir.

4. Analiz edilecek numune:

a. Bu numune kurumumuzda çalışılacak olan numunedir.

b. Örneğin en az 3 mL alınması gerekmektedir

c. Örnek **kırmız kapaklı düz biyokimya** tüpünde gelen numunelerin kabul yapılacak ve çalışılacaktır

d. Numune kabul-red kriterlerine göre örnek kabulü yapılacaktır.

5. Şahit numune: 2 adet olması zorunludur

a. İhtiyaç durumunda gönderilmek üzere saklanan numunedir.

b. Numuneler **gri kapaklı** 10 mg/mL (%1) Sodyum Florid içeren **tüplere** alınmış olmalıdır. (Adli Tıp Kurumu Alkol Birimi **gri kapaklı** 10 mg/mL (%1) Sodyum Florid veya 6 mg NaF veya Na2EDTA 12 mg içeren tüpler ile gönderilen örneklerde çalışma yapmaktadır)

c. Örneğin en az 3 mL alınması gerekmektedir

d. Numune kabul-red kriterlerine göre örnek kabulü yapılacaktır.

iv. Zorunluluk halinde eks-duhul hastalardan alınan örneklerin uygunsuz (tek tüpte/yetersiz/hemogram (K-EDTA) tüp vs.) alınmış olması durumunda örnek reddedilecek, durum ilgili a Etanol Analizi Kan Numunesi Alma ve Teslim Tutanağında şerh konularak belirtilecektir.

v. Postmortem kan numunesinin enzimatik yöntemle çalışılması uygun değildir. Ex-duhul (vefat etmiş kişilerden) vakalardan alınan **örnekler çalışılmayacak "Etanol Analizi Kan Numunesi Alma ve Teslim Tutanağı"**nda bu durum belirtilecektir.

g. **Numune Kabul**: Numune kabul biriminde, numune, kabul/ret kriterlerine göre değerlendirilerek kayıt altına alınır.

i. Numune red kriterleri: Laboratuvara getirilen örnekler aşağıdaki durumlarda kabul edilmeyecektir:

1. Numune alım zamanı kaydı olmaması
2. Uygun kap ya da tüpe alınmaması
3. Barkodsuz olması veya barkodun uygun yapıştırılmamış olması
4. Örnek miktarının az olması
5. Uygun transport şartlarının sağlanmaması
6. Yanlış yerde saklanması
7. Hemolizli ve/veya lipemik ve/veya pıhtılı olması
8. Uygunsuz test istemi
9. Hasta bilgisinin örnek bilgisi ile uyumlu olmaması

5. Bilgi güvenliği hususunda dikkat edilmesi gerekenler;

a. İlgili örnekler adli özellik teşkil ettiğinden bilgi güvenliği konusunda hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir.

b. Tetkik sonuçları kişiye, analizi isteyen kurum veya hekime verilir

c. İlgili test sonucunun yukarıda sayılanların dışında (hastane çalışanları dahil) herhangi bir kişiye sözlü ve/veya yazılı olarak iletilmesi yasaktır.

d. Teste ilişkin bilgilere test istemini yapan hekim, acil laboratuvarda nöbet tutan laboratuvar personeli, biyokimya cihazlarında görevli laboratuvar personeli, sorumlu laboratuvar teknisyeni ve laboratuvar uzmanları erişebilecektir.

7)İLGİLİ DÖKÜMANLAR: